

Курманалиев Кубатбек Амановичтин “Кыргызстандын ХХ кылымдын 20-30-жылдарындагы административдик-аймактык түзүлүшү” деген темадагы 07.00.02 - Ата Мекен тарыхы адистиги боюнча тарых илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациясына эксперт тарых илимдеринин доктору, доцент Болпонова Асыл Бактыбековнанын

КОРУТУНДУ

1. 07.00.02 – Ата Мекендин тарыхы адистиги боюнча даярдалган иштин Д.07.23.671 Диссертациялык Кеңешинин кароосунда коргоо укугуна дал келиши

К.А.Курманалиевдин “Кыргызстандын ХХ кылымдын 20-30-жылдарындагы административдик-аймактык түзүлүшү” аттуу 07.00.02 – Ата Мекен тарыхы боюнча тарых илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн даярдалган диссертациясы Ж.Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университети менен Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясынын Б.Джамгерчинов атындагы тарых, архелогия жана этнология институтуна караштуу тарых илимдерини доктору (кандидаты) окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн уюштурулган Д. 07.23.671 диссертациялык кеңешинин профилдик багытына туура келет.

Диссертациялык иштин максаты Совет бийлигинин алгачкы жылдарында улуттук мамлекеттүүлүккө умтулуу жана түптөө мезгилиндеги административдик-аймактык бөлүштүрүү процессинин тарыхын изилдөө болуп саналат.

Изилдөөнүн максатына жетүү үчүн төмөндөгүдөй милдеттер коюлган:

- Тиешелүү адабияттарга тарыхнаамалык талдоо жүргүзүү;
- Архивдик-документалдык булактардын теманы ачып берүүдөгү маанисин көрсөтүү;
- Изилдөөнүн илимий-теориялык негизин жана методологиясын аныктоо;
- ХХ кылымдын башындагы административдик-аймактык түзүлүшкө кыскача мүнөздөмө берүү;
- Түркстан АССРнин курамындагы административдик-аймактык түзүлүштүн өзгөчөлүгүн ачып берүү;
- Орто-Азия элдерин улуттук-мамлекеттик чектерге бөлүштүрүүнүн өбөлгөлөрүнүн аныктоо;
- Кара-Кыргыз автономиялык областын түзүүнүн саясий, социалдык-экономикалык жана маданий себептерин изилдөө;
- Кыргыз автономиялык областында административдик-аймактык түзүлүштү жүргүзүүнүн этаптарын жана кыйынчылыктарын көрсөтүү;

– Мамлекеттүүлүктүн калыптануу мезгилиндеги административдик-аймактык өзгөртүүлөрдү киргизүүнүн натыйжаларын иликтөө болуп саналат.

Изилдөөнүн объектиси – Кыргызстандын ХХ кылымдын 20-30-жылдарындагы административдик-аймактык түзүлүшү.

Диссертациялык иштин максаты, милдеттери, объекти жана предмети 07.00.02. – Ата Мекен тарыхы адистиги коюлган талаптарга жооп берет.

2. Диссертациянын актуалдуулугу төмөнкү аргументтер менен аныкталган

Диссертациянын актуалдуулугу эгемен өлкөбүздүн эң орчундуу маселелеринин бири – Кыргыз Совет мамлекеттүүлүгүнүн калыптанышында анын административдик-аймактык түзүлүшү чоң роль ойногондугу менен аныкталган. Үстүбүздөгү жылы Кара-Кыргыз автономиялуу областынын түзүлгөнүнүн 100 жылдыгы белгиленип жатканда маселенин маанилүүлүгү артып жаткандыгы шексиз. Ошону менен бирге республикабызда административдик-аймактык ирилештирүү реформасын жүргүзүүдө өткөн бай тажрыйбага кайрылуу зарылдыгы бар.

Кыргызстандын ХХ кылымдын 20-30-жылдарындагы административдик-аймактык түзүлүшүнүн бүгүнкү күнгө чейин комплекстүү түрдө изилденбегендиги да диссертациянын актуалдуулугун күбөлөп турат. Илимий изилдөөдө Совет бийлиги орногондон кийинки Кыргызстанда жүргүзүлгөн административдик-аймактык бөлүштүрүүдөгү өзгөрүүлөр жана Кара-Кыргыз автономиялуу областындагы райондоштуруу реформалары, жаңы аймактык түзүмдөргө бөлүнүшү сыяктуу орчундуу маселелер ыраттуу чечилген.

3. Илимий изилдөөнүн жаңылыгы

Диссертация бай архивдик документалдык булактардын базасында даярдалган. Кыргыз Республикасынын Борбордук Коомдук-саясий документтер архиви менен Борбордук мамлекеттик архивиндеги илимий айлампага киргизе элек материалдар диссертацияны өзөгүн түзөт. Илимий адабияттарды жана документалдык материалдарды кылдат талдоонун натыйжасында Кыргызстандагы административдик-аймактык реформаларды жүргүзүүнүн этаптары, өзгөчөлүктөрү жана себептери аныкталган.

4. Диссертациядагы жетишилген илимий жыйынтыктардын практикалык мааниси.

Илимий изилдөөнүн натыйжаларынын практикалык мааниси. Диссертациянын материалдарын, анын негизги тыянактары менен жоболорун Ата Мекендин тарыхы боюнча жалпылоочу эмгектерди жазууда, окуу-усулдук куралдарды даярдоодо пайдаланууга болот.

5. Диссертациянын жыйынтыктарынын жана корутундусунун автордун тема боюнча жарыяланган эмгектеринде тастыкталышы.

К.А.Курманалиев жалпысынан 8 эмгек жарыялаган. Анын экөөсү чет элдик басылмалардан жарык көргөн. Эмгектер Кыргыз Республикасынын Улуттук аттестациялык комиссиясынын койгон талаптарына жооп берет.

6. Авторефераттын диссертациянын мазмунуна туура келиши.

Автореферат диссертациялык иштин негизги мазмунун толугу менен чагылдырып турат жана бири-бирине шайкеш келет

7. Диссертациянын мазмунундагы жана аны жабдуудагы кемчиликтер жана изденүүчүгө сунуштар.

Кемчиликтер:

- Теманын аталышына – “анализ” же “баалоо” деген сөздөрдү кошуу.
- Теманын параграфтары милдеттерге дал келиши керек, диссертациянын жобосу боюнча редакциялоо.

– Тарых илиминин чегинде жыйынтыктан алган илимий жаңылыктар орточо (жаңы идеялар, гипотезалар, жаңы трактаттар, изилдөөнүн жаңы методдору кездешбейт).

- Коргоого коюлган жоболордун 1, 2 пунктарын кайрадан оңдоо.

Мазмуну боюнча:

– Цифралык маалыматтар, илимий адабияттардагы маалыматтар толук, жеткиликтүү талдоо.

– Диссертациядагы милдеттердин ар бирин чечүү зарылчылыгынын негиздүүлүгү.

- Практикалык сунуштар үстүртөн, жалпы, практикалык багыт жок.

– Изилдөөнүн методологиялык так схемасы жок.

– Техникалык жактан: маалыматтык таблицада жыйынтыктоочу графа жок (с.38,41)

Сунуштар:

- Изилдөө темасын кайра карап чыгуу, толуктоо.

– Диссертациянын максатын карап чыгуу, толуктоо.

– Илимий жаңылыктарды жана коргоого коюлган жоболорду кайра карап чыгуу, корутунду менен практикалык сунуштарды күчөтүү.

– Изилдөөнүн методологиясын кайра карап чыгуу. Изилдөөнүн методдорун кошуу.

– Совет бийлиги мезгилиндеги Борбордук Орто Азия аймактырындагы өлкөлөрдүн административдик-аймактык түзүлүшү боюнча тажрыйбаларын кошуу.

9. Жогорудагы кемчиликтерге карабастан тема актуалдуу жана Кыргыз Республикасынын Улуттук аттестациялык комиссиясынын кандидаттык диссертацияларга койгон талаптарына жооп берет.

10. Диссертацияны коргоого сунуштама .

Диссертациялык кеңештин эксперти берилген документтерди карап чыгып, Ж. Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университети жана Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясынын Б. Джамгерчинов атындагы Тарых, археология жана этнология институтунун алдындагы тарых илимдеринин доктору (кандидаты) окумуштуулук даражасын

изденип алуу боюнча уюштурулган Д. 07.23.671 диссертациялык кеңешинде К.А.Курманалиевдин “Кыргызстандын ХХ кылымдын 20-30-жылдарындагы административдик-аймактык түзүлүшү” - деген темадагы 07.00.02 - Ата Мекен тарыхы адистиги боюнча тарых илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн даярдалган диссертациясы алдын ала коргоого сунушталат.

Эксперт, тарых илимдеринин доктору, доцент

Болпонова А.Б.

Эксперттин колун тастыктаймын:
Д. 07.23.671 Диссертациялык кеңештин
окумуштуу катчысы,
тарых илимдерини доктору

Карыева А.К.

17.09.2024